

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Włodzimierz Wróbel

w sprawie **D. S.**

oskarżonego z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 30 stycznia 2019 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w S.

z dnia 30 lipca 2018 r., sygn. akt IV Ka [...]

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 19 października 2017 r., sygn. akt IV K [...]

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k. i art. 527 § 2 k.p.k.

postanowił:

I. Oddalić skargę;

II. Obciążyć oskarżonego uiszczoną opłatą od skargi.

UZASADNIENIE

D. S. został oskarżony o to, że: „w okresie od 24 maja 2012 roku do 18 czerwca 2012 roku w S. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru przywłaszczył powierzoną mu rzecz ruchomą w postaci pieniędzy w ten sposób, że będąc byłym prezesem spółki „R.” sp. z o. o działając na jej szkodę, wypłacił na swoją rzecz z rachunków bankowych należących do spółki kwotę w łącznej wysokości 46.500 zł, w tym z konta w/w spółki w banku [...]

dnia 24 maja 2012 roku kwotę 2500 zł, dnia 28 maja 2012 roku kwotę 1500 zł, 1 dnia czerwca 2012 roku kwotę 1000 zł, dnia 6 czerwca 2012 roku kwotę 2500zł, dnia 13 czerwca 2012 roku kwotę 2500 złotych, dnia 15 czerwca 2012 roku kotwy 20.000 zł, i 2000 zł, dnia 18 czerwca 2012 roku kwotę 1000 zł, zaś z rachunku bankowego prowadzonego przez [...] Bank w dniu 18 czerwca 2012 roku kwotę 13.500 zł”, tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Wyrokiem z dnia 19 października 2017 r., w sprawie sygn. akt IV K [...], Sąd Rejonowy w S. uniewinnił oskarżonego a kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

Od wyroku tego apelacje na niekorzyść oskarżonego złożył prokurator oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego. W obu apelacjach wyrok został zaskarżony w całości. Prokurator w swojej apelacji wyrokowi zarzucił obrazę przepisu art. 7 k.p.k. *„polegającą na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów i nieuwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania, wiedzy i doświadczenia życiowego poprzez niezasadne danie wiary wyjaśnieniom oskarżonego D. S., w których nie przyznał się do popełnienia zarzucanego czynu kwestionując swoją winę w sytuacji gdy wyjaśnienia te są niespójne i niezgodne z doświadczeniem życiowym w tym także faktem braku rozliczenia na gruncie podatkowym pobranych przez oskarżonego pieniędzy jako dywidenda, a także nie znajdując w potwierdzenia w materiale dowodowym w postaci zeznań świadków W. B. i A. T., co doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych i skutkowało uniewinnieniem oskarżonego, w sytuacji gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że D. S. dopuścił się zarzucanego jemu czynu.”*

W konkluzji prokurator domaga się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

W apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego sformułowano szereg zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 7 k.p.k., art. 54 § 1 k.p.k., art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k., art. 167 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. (zarzut w pkt 1), a także – w konsekwencji naruszeń tych przepisów – błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku (zarzut w pkt 2 lit. a - e). We wniosku autor apelacji domagał się uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Wyrokiem z dnia 30 lipca 2018 r., w sprawie sygn. akt IV Ka [...], Sąd Okręgowy w S. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Skargę od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu: *„mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w warunkach, w których z pewnością nie jest niezbędne przeprowadzenie przewodu sądowego w całości (możliwe jest ewentualne uzupełnienie postępowania dowodowego przez sąd odwoławczy), a nadto nawet przeprowadzenie całego przewodu sądowego (w tym w zakresie wynikającym z wniosków oskarżyciela posiłkowego, który nie wziął udziału w całości postępowania przed Sądem I instancji) w żaden sposób nie daje możliwości na kateryczne zakwestionowanie wyjaśnień oskarżonego i rozstrzygnięcie wątpliwości co do winy oskarżonego na jego niekorzyść, w tym wątpliwości wynikających z zeznań świadków oskarżenia A. T. i W. B., w których to zeznaniach stanowiących podstawę aktu oskarżenia występują rażące sprzeczności, które to, wbrew twierdzeniu Sądu Odwoławczego, są znaczne i dotyczą istoty zarzutów stawianych oskarżonemu”*.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

W pisemnych odpowiedziach na skargę, prokurator Prokuratury Rejonowej w S. oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, wnieśli o oddalenie skargi, przy czym pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego nadto wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wywołanych wniesioną skargą.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika wyraźnie, że sąd odwoławczy uznał za zasadny zarzuty apelacji prokuratora oraz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego w zakresie, w jakim skarżący kwestionowali dokonaną oceną dowodów prowadzącą do wydania wyroku uniewinniającego (chodziło o naruszenie przepisu art. 7 k.p.k.). W uzasadnieniu wyroku sąd II instancji wykazał dlaczego dokonaną oceną dowodów narusza przepis art. 7 k.p.k. (por. str. 4-6 uzasadnienia wyroku), by w konkluzji stwierdzić,

że te **okoliczności w istocie winny prowadzić do dokonania odmiennej oceny wyjaśnień oskarżonego i do wydania orzeczenia odmiennej treści** (str. 6). Sąd odwoławczy wyraźnie jeszcze raz podkreślił, że zachodziła potrzeba odmiennej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, by w dalszej części wskazać jako podstawę procesową wydanego wyroku przepisy art. 437 § 2 k.p.k. i art. 454 § 1 k.p.k. (str. 7 uzasadnienia wyroku). Na tle tych okoliczności trzeba stwierdzić, że rację mają prokurator oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego (w swoich odpowiedziach na skargę), iż w skardze jej autor w istocie kwestionuje prawo sądu odwoławczego do stwierdzenia zasadności zarzutu podniesionego w obu apelacjach, tj. naruszenia przepisu art. 7 k.p.k. i do wyrażenia poglądu o potrzebie wydania wyroku skazującego. Do takiego wniosku prowadzi zresztą analiza obszernego uzasadnienia skargi, gdzie skarżący skupił się na kwestionowaniu dokonanej przez sąd odwoławczy oceny materiału dowodowego. Tymczasem, treść skargi nie może prowadzić do podważenia prawa sądu II instancji do autonomicznej, wyznaczonej przepisami prawa procesowego (art. 433 § 1 i 2 k.p.k.), oceny zasadności wniesionych środków odwoławczych, chyba że ustawodawca takie prawo stronie skarżącej przyznał. W tym ostatnim aspekcie wskazać należy, że przepis art. 539a § 3 k.p.k. odsyłając do art. 437 k.p.k., a ściślej rzecz ujmując - do art. 437 § 2 k.p.k., umożliwia weryfikację trafności poglądu sądu odwoławczego co do np. zarzutu apelacji o zaistnieniu w toku postępowania sądu pierwszej instancji uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k. W takiej sytuacji w skardze można kwestionować, że uchybienie, które zostało uznane przez sąd II instancji za bezwzględny powód odwoławczy, mieszczący się w art. 439 § 1 k.p.k., nie ma takiego charakteru, czyli zostało wadliwie zakwalifikowane przez sąd odwoławczy (art. 437 § 2 k.p.k.). W tym obszarze strona może więc wskazywać, że jeżeli w apelacji zarzut wskazywał na istnienie uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k., to sąd odwoławczy wadliwie rozpoznał taki zarzut, a w ramach wniesionej skargi skarżący może przedstawić argumenty prawne, które wskazują, iż sąd odwoławczy niezasadnie uchylił wyrok sądu I instancji z powodu art. 439 § 1 k.p.k. Takiego prawa nie ma natomiast skarżący w realiach niniejszej sprawy i w odniesieniu do dokonanej oceny materiału dowodowego.

Odnosząc się zatem do zarzutu skargi, stwierdzić trzeba, że przepis art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. nie został naruszony, gdyż sąd odwoławczy miał niekwestionowane prawo do uznania trafności zarzutu naruszenia przez sąd pierwszej instancji przepisu art. 7 k.p.k., a więc stwierdzenia, że doszło do dowolnej, wadliwej oceny dowodów, zaś efektem prawidłowej oceny dowodów winno być wydanie orzeczenia odmiennej treści niż uniewinnienie oskarżonego (art. 454 § 1 k.p.k.). Przywołanie w ramach zarzutu przepisu art. 5 § 2 k.p.k. jest nieporozumieniem, skoro sąd odwoławczy do przepisu tego nie odnosił się.

Odnosząc się zaś do wniosku pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego o zasądzenie kosztów wywołanych skargą, w tym kosztów zastępstwa procesowego, trzeba stwierdzić, że w rozdziale 55a Kodeksu postępowania karnego nie przewidziano regulacji, która odsyłałaby do przepisów o kosztach postępowania, zaś w samym rozdziale 70 Kodeksu postępowania karnego, ustawodawca nie uregulował kwestii kosztów związanych ze skargą na uchylenie wyroku sądu II instancji, tak jak uczynił to chociażby w odniesieniu do kasacji czy wznowienia postępowania (art. 637a, art. 638 i art. 639). Ten brak regulacji wynika zapewne z tego, że skarga ujęta w rozdziale 55a Kodeksu postępowania karnego, niezależnie od sposobu jej rozstrzygnięcia, nie powoduje zakończenia postępowania karnego, a zatem postępowanie karne dalej się toczy, co skutkuje tym, iż dopiero przy wydaniu orzeczenia kończącego postępowanie koszty poniesione przez strony, także te związane z postępowaniem skargowym, mogą zostać rozliczone (art. 626 § 1 k.p.k.). Na obecnym etapie wniosek jest więc przedwczesny.

Z tych wszystkich powodów należało orzec jak w postanowieniu.